

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยเป็นประเทศเอกราช มีบรรพบุรุษที่เสียเลือดเนื้อในการป้องกันและรักษาอธิปไตยสืบเนื่องมายาวนาน และคงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย การปกครองระบอบประชาธิปไตยคือการปกครองที่อำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน โดยประชาชนจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองแต่ในทางปฏิบัติเป็นไปได้ที่ประชาชนทุกคน จะทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองด้วยโดยตรง จึงทำให้ใช้ระบบตัวแทน คือ การให้ประชาชนเลือกตั้งผู้แทนไปทำหน้าที่ใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนเองแบบมีเงื่อนไขเป็นเวลาคราวละ 4 ปี หากปฏิบัติหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพก็พิจารณาเลือกคนที่ดีกว่าต่อไปได้อีก ฉะนั้น “การเลือกตั้ง” จึงถือเป็นเรื่องสำคัญที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตย และแสดงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมือง โดยการออกเสียงลงคะแนนความเห็นของตนเอง โดยอิสระว่าจะเลือกใครเป็นตัวแทนของตนเองเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยในการบริหารประเทศ ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งนั้น ถือว่าเป็นผู้แทนของประชาชนทั้งหมดมีสิทธิตามที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนให้เข้าร่วมเป็นคณะบุคคลดำเนินการบริหารและปกครอง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น : 2550)

การเลือกตั้งในปัจจุบัน หมายถึง การเลือกตั้งผู้แทนปวงชนในรูปแบบต่าง ๆ ตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย มีกฎหมายเป็นหลัก ใช้ดำเนินการเลือกตั้งในปัจจุบัน ทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น โดยการเลือกตั้งของไทยมีมาตั้งแต่ประเทศไทยได้เปลี่ยนการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยใน พ.ศ. 2475 การเปลี่ยนแปลงจากอำนาจของพระมหากษัตริย์แต่ผู้เดียวมาเป็นของปวงชนชาวไทยทั้งประเทศ จึงจำเป็นต้องมีการตั้งตัวแทนของปวงชน ไปทำหน้าที่ในการใช้อำนาจ ทั้งทางด้านออกกฎหมาย และการบริหารประเทศการตั้งตัวแทนนี้เป็นการเลือกตั้งโดยตรง และลับ โดยประชาชน(วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี : 2554)

สำหรับการปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตยของไทย ได้มีการพัฒนาเรื่อยมาเป็นลำดับจากการเลือกตั้งเพื่อให้ได้ผู้บริหาร และผู้ปกครองระดับรัฐ ต่อมามีการพัฒนาใน

ระดับท้องถิ่น มีการกระจายอำนาจให้ประชาชนสามารถปกครองตนเอง และบริหารชุมชนของตน ซึ่งเรียกว่า เทศบาล ต่อจากเทศบาลก็มีองค์การบริหารส่วนจังหวัด สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และในลำดับสุดท้ายคือ องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งรูปแบบการปกครองชุมชนเมือง หรือนครเหล่านี้เราเรียกว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบการปกครองนี้ต้องมีการเลือกตั้งบุคคลในแต่ละชุมชนนั้น ๆ ขึ้นมาบริหาร โดยมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามลักษณะขององค์กรนั้น ๆ นอกจากนี้การเลือกตั้งเป็นกลไกที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดของการปกครองประเทศเป็นสิ่งที่กำหนดตัวบุคคลที่จะเข้ามาทำหน้าที่ทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติตามกรอบกติกาที่รัฐธรรมนูญของประเทศบัญญัติไว้ ประชาธิปไตยกับการเลือกตั้งจึงเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทั้งในลักษณะที่การเลือกตั้งเป็นกลไกให้ได้มาซึ่งตัวแทนของประชาชนที่ได้รับการยอมรับทั่วไปขณะที่การปกครองแบบประชาธิปไตยก็อาศัยการเลือกตั้งเป็นกลไกหรือเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมต่อการเข้าสู่อำนาจของฝ่ายการเมืองในสถานะตัวแทนของประชาชน การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ก็เช่นเดียวกันเป็นระบบการปกครองท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ สามารถเลือกตั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตท้องถิ่นของตนได้โดยตรง กล่าวได้ว่า ระบบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น โดยตรงนี้มีขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2521 โดย กรุงเทพมหานคร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบแรกที่น่าระบบดังกล่าวมาใช้ อย่างไรก็ตาม กรุงเทพมหานคร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีอยู่เพียงแห่งเดียวในประเทศไทย นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา กฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบของไทยกำหนดให้ใช้วิธีการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น โดยตรงแล้วทั้งสิ้น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น : 2550)

สำหรับผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำปาโมงที่ผ่านมา มีผู้มาใช้สิทธิ คิดเป็นร้อยละ 70.87 บัตรดี คิดเป็นร้อยละ 88.73 บัตรเสีย คิดเป็นร้อยละ 3.99 บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน คิดเป็นร้อยละ 7.28 เป็นที่น่าสังเกตได้ว่า การเลือกตั้งท้องถิ่นครั้งนี้ มีประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกมาใช้สิทธิไม่ถึง 80 เปอร์เซ็นต์ เหมือนกับการเลือกตั้งระดับประเทศที่ผ่านมา อีกทั้งมีจำนวนจำนวนบัตรเสีย และไม่ประสงค์ลงคะแนนจำนวนมาก ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจ ว่าทำไมประชาชนถึงไม่ประสงค์ลงคะแนน และมีปัจจัยอะไรที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจลงคะแนนเลือกตั้งในครั้งนี้ แต่ขณะเดียวกันถึงแม้จะมีบัตรเสีย และไม่

ประสงค์ลงคะแนนเสียง แต่จำนวนผู้มาใช้สิทธิถึง ร้อยละ 70.87 ถือได้ว่า อยู่ในระดับที่มาก และประชาชนยังให้ความสนใจในการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ประชาชนมีความสำนึกและตื่นตัวทางการเมืองสูง ทั้งนี้เนื่องจากหน่วยงานราชการในพื้นที่ต่างให้ความสำคัญ ทำการรณรงค์เชิญชวนประชาชนออกมาใช้สิทธิอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการรณรงค์ด้านต่างๆ ได้รับความร่วมมือจากทุกสื่อ รวมทั้งการรณรงค์จากนักเรียนนักศึกษาในพื้นที่ได้รับการตอบรับที่ดี ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ออกมาใช้สิทธิกันจำนวนมากเพราะนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการพัฒนาท้องถิ่น

ดังนั้นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี เป็นส่วนสำคัญที่ให้ผู้ที่ต้องการจะศึกษาและสนใจในการเมืองท้องถิ่น เข้ามาศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและข้อเสนอแนะของประชาชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้าน เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ รายได้ มีความสัมพันธ์ในการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลจำปาโมง โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 8,020 คน (ที่มา ข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดอุดรธานี (พฤษภาคม 2554)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คำนวณโดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane.1973 : 727 : อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) โดยใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 381 คน

2. พื้นที่การวิจัย พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

3. ระยะเวลาในการวิจัย จะดำเนินการวิจัย ตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2555 – 28 กุมภาพันธ์ 2556

4. เนื้อหาการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ โดยศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

5. ด้านตัวแปร

5.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่

- 5.1.1. เพศ
- 5.1.2. อายุ
- 5.1.3. ระดับการศึกษา
- 5.1.4. อาชีพ
- 5.1.5. รายได้

5.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 3 ด้านดังนี้

- 5.2.1. ด้านคุณลักษณะของผู้นำ
- 5.2.2 ด้านเศรษฐกิจและสังคม
- 5.2.3. ด้านการสังกัดพรรคการเมือง/กลุ่มการเมือง

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะ ดังต่อไปนี้

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือ ผู้บริหารท้องถิ่น เรียกว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีที่มาจากการเลือกตั้ง

ผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง ในที่นี้กล่าวถึง เฉพาะนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำป่าโมง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี

ประชาชน หมายถึง ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล จำป่าโมง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป

การเลือกตั้ง หมายถึง การที่บุคคลได้เลือกบุคคลหนึ่งหรือบุคคลจำนวนหนึ่งจากหลายๆคนหรือเลือกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่ง หรือบัญชีจำนวนหนึ่งจากบัญชีรายชื่อหลายๆบัญชี เพื่อให้ไปกระทำการอันหนึ่งอันใดแทนตน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการตัดสินใจ หมายถึง สิ่งที่มีความสัมพันธ์ในการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในที่นี้กำหนดกรอบการศึกษาในปัจจุบัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

เพศ หมายถึง เพศของประชาชนในเขตตำบลจำป่าโมง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 เพศคือ เพศหญิงและเพศชาย

อายุ หมายถึง อายุจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนับเต็มตามปฏิทินจนถึงวันเลือกตั้งซึ่งมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพ หมายถึง อาชีพหลักของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายได้ หมายถึง รายได้จริงของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับในแต่ละเดือน

คุณลักษณะของผู้นำ หมายถึง ประเด็นการตัดสินใจเลือกตั้งเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวข้องกับปัจจัยในการตัดสินใจ ดังนี้ได้แก่ การเป็นผู้มีรูปร่างหน้าตาและการแต่งกายที่ดี การเป็นผู้ที่มีการศึกษา สติปัญญา วิสัยทัศน์มีความสามารถเหนือคนอื่น ความประพฤติดี มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการปรับตัว การมีลักษณะเด่น การเป็นคนเปิดเผยไม่เก็บตัวและความสามารถในการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

เศรษฐกิจและสังคม หมายถึง ประเด็นการตัดสินใจเลือกตั้งเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การเป็นผู้ที่มีฐานะทางการเงินที่ดี การเป็นผู้ที่มีอิทธิพลหรือมีบารมี การชักจูงจากหัวหน้าหรือผู้นำในชุมชน การเป็นเครือข่ายกับผู้รับสมัครเลือกตั้งหรือทีมผู้รับสมัครเลือกตั้ง การร่วมกิจกรรมในชุมชน

พรรคการเมืองหมายถึง กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกัน เพื่อเข้าไปมีบทบาทในการกำหนดนโยบายและในการบริหารประเทศ ด้วยการส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้ง โดยมุ่งหวังที่จะได้เป็นรัฐบาลหรือเสียงข้างมากในรัฐสภา

กลุ่มการเมืองหมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีอุดมการณ์และนโยบายสอดคล้องกันในเรื่องการเข้าสู่อำนาจรัฐมีความต้องการที่จะให้ รัฐบาลสนองตอบต่อผลประโยชน์เฉพาะอย่างของกลุ่มคน ซึ่งอาจจะเป็น การออกกฎหมาย การกำหนดนโยบาย การจัดสรรงบประมาณ หรือผลประโยชน์เชิงอุดมการณ์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 1.ทราบถึงปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในเขตเลือกตั้งตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
- 2.ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นต่อผู้สนใจลงรับสมัครการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อจะเป็นแนวทางในการใช้หาเสียงเลือกตั้งที่ตรงกับความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด